

Республика Татарстан
Исполнительный комитет
Нижнебишевского
сельского поселения Заинского
муниципального района

Татарстан Республикасы
Зэй муниципаль районы
Түбән Биш авыл җирлеге
башкарма комитеты

Ул. Центральная, д. 46, с. Нижнее
Бишево, Заинский район, 423514

Центральная урамы, 46 нче йорт,
Түбән Биш авылы, Зэй районы,
423514

Телефон, факс 68-4-47. Электронный адрес: Nbsh.Zai@tatar.ru, сайт:
www.nigneebishevo.ucoz.ru

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
«29» июнь 2018 ел

КАРАР
№ 9

«Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районының Түбән Биш авыл җирлеге муниципаль программаларын эшләү, гамәлгә ашыру һәм аларның нәтижәләгән бәяләү тәртибен раслау турында»

Россия Федерациясе Бюджет кодексының 179 маддәсе, «Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә, Түбән Биш авыл җирлеге муниципаль программаларының йогынтысын һәм нәтижәләгән арттыру максатында, Зэй муниципаль районының Түбән Биш авыл җирлеге башкарма комитеты

каرار бирә:

1. Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районының Түбән Биш авыл җирлеге муниципаль программаларын эшләү, гамәлгә ашыру һәм аларның нәтижәләгән бәяләү тәртибен кушымта нигезендә расларга.
2. Әлеге карарны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге муниципаль районның рәсми сайтында һәм Татарстан Республикасының хокукый мәгълүмат порталында урнаштырырга.
3. Карарның үтәлешен тикшереп торуну үз өстемдә калдырам калдырам.

Түбән Биш авыл җирлеге
башкарма комитеты
житәкчесе

Д.В.Насертдинов

Зей муниципаль районы
Түбән Биш авыл жирлеге
башкарма комитетының
2018 елның 29 июнендәге
9 номерлы карарына
1 нче кушымта

Татарстан Республикасы Зей муниципаль районының Түбән Биш авыл жирлеге муниципаль программаларын эшләү, гамәлгә ашыру һәм аларның нәтижәләлеген бәяләү тәртибе

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Муниципаль программаларны эшләү, тормышка ашыру һәм аның нәтижәләлеген бәяләүнең әлеге тәртибе (алга таба - тәртип) Россия Федерациясе Бюджет кодексы, "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 06 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә эшләнган.

1.2. Әлеге тәртиптә муниципаль программа дигәндә, жирле бюджет акчалары исәбеннән гамәлгә ашырыла торган программа аңлашыла, аны гамәлгә ашыруда Татарстан Республикасы Зей муниципаль районы Түбән Биш башкарма комитеты (алга таба - муниципаль программа) катнаша, ул авыл жирлеген (алга таба – жирлек) муниципаль, икътисадый, экологик, социаль һәм мәдәни үстерү өлкәсендә системалы проблемаларны нәтижәле хәл итүне тәмин итә торган житештерү, социаль-икътисадый, оештыру-хужалык һәм башка чаралар комплексын гамәлгә ашыруның бурычлары, ресурслары һәм сроклары буенча үзара бәйләнешле.

1.3. Муниципаль программа программа кысаларында конкрет бурычларны хәл итүгә юнәлдерелгән берничә ярдәмче программаны үз эченә алырга мөмкин. Муниципаль программаны ярдәмче программаларга бүлү хәл ителә торган проблемаларның масштаблылыгыннан һәм катлаулылыгыннан, шулай ук аларны хәл итүне рациональ оештыруның зарурлыгыннан чыгып гамәлгә ашырыла.

1.4. Муниципаль программаларны эшләү һәм гамәлгә ашыруны методик яктан тәмин итү һәм координацияләү әлеге тәртип нигезендә гамәлгә ашырыла.

1.5. Муниципаль программаларны гамәлгә ашыру сроклары муниципаль программалар кысаларында хәл ителә торган проблемаларга, көтелә торган нәтижәләргә һәм ресурс мөмкинлекләренә карап билгеләнә.

Муниципаль программалар гамәлгә ашыру сроклары буенча түбәндәгечә бүленә:

- кыска сроклы (1 - 2 ел),
- уртача сроклы (3 - 5 ел),
- озак сроклы (6 – 10 ел һәм аннан да күбрәк).

Муниципаль программаларны эшләү һәм раслау әлеге тәртипкә 1 нче кушымта нигезендә гамәлгә ашырыла һәм түбәндәге төп этапларны үз эченә ала:

- муниципаль программа проектын эшләү;
- муниципаль программа проектын килештерү;
- муниципаль программа проектына экспертиза үткөрү, шул исәптән бәйсез экспертларга мөрәжәгать итеп (кирәк булганда);
- муниципаль программаны раслау.

2. . Муниципаль программаны формалаштыру

2.1. Муниципаль программа түбәндәге бүлекләрдән тора:

- әлеге тәртипкә 2 нче кушымта нигезендә форма буенча муниципаль программаның паспорты;
- муниципаль программаны хәл итүгә юнәлдерелгән проблеманың характеристикасы;
- муниципаль программаның төп максатлары һәм бурычлары, аны гамәлгә ашыру срокларын һәм этапларын, ярдәмче программаларның, программа чараларының исемлеге һәм кыскача тасвирламасы, шулай ук программаның максатлары, бурычлары, ярдәмче программалары һәм чаралары киселешендәге нәтижәне бәяләү индикаторлары күрсәтелгән;
- муниципаль программаны ресурслар белән тәмин итүне нигезләү;
- программа белән идарә итү механизмын үз эченә алган муниципаль программаны тормышка ашыру механизмы;
- муниципаль программаның икътисадый, социаль һәм экологик нәтижәләлеген бәяләү;
- муниципаль программаның бюджет нәтижәләлеген бәяләү.

2.2. Муниципаль программа бүлекләренең эчтәлегенә түбәндәге таләпләр куела.

Муниципаль программаның беренче бүлегендә проблемалар исемлеге һәм аларны нигезләү, аның барлыкка килү сәбәпләрен анализлау, нигезләү дә керә.

Муниципаль программаның икенче бүлегендә программаның максатлары һәм бурычлары, муниципаль программа бурычларын хәл итү һәм куелган максатларга ирешү өчен гамәлгә ашырырга тәкъдим ителә торган Ярдемче программалар һәм чаралар исемлеге, һәр чараны гамәлгә ашыру өчен кирәкле ресурслар (финанслау чыганакалары киселешендә) һәм вакытлары, шулай ук максатлар һәм бурычлар киселешендә программа нәтижәләрен бәяләү индикаторлары күрсәтелгән булырга тиеш.

Программа максатларына куела торган таләпләр:

- үзенчәлек (максатлар муниципаль программаның муниципаль заказчылары компетенциясенә туры килергә тиеш);
- казанышларга ирешү (максатлар мөмкин кадәр житдирәк булырга тиеш);
- үлчәмлелек (нәтижәләрне тикшерү мөмкинлеге булырга тиеш);
- билгеләнгән сроклар белән килештерелү (муниципаль программаны гамәлгә ашыру максатларына ирешү сроклары һәм этаплары, тиешле максатларны билгеләп, билгеләнергә тиеш).

Бүлек программаның формалаштырылган максатларына ирешү өчен куелган бурычларны хәл итү зарурлыгын нигезләү һәм бурычларны хәл итү һәм

программаны тормышка ашыру срокларын нигезләү, һәр этап өчен максатлар һәм бурычлар киселешендә индикаторларның фаразланган күрсәткечләрен, шулай ук муниципаль программаны гамәлгә ашыруны вакытыннан алда туктату шартларын күрсәтеп, үз эченә алырга тиеш.

Муниципаль программаның максатлары, бурычлары, чаралары кысаларында нәтижәләрне бәяләү индикаторлары турында күрсәткечләр әлеге тәртипкә кушымта нигезендә 3 нче формада китерелә.

Муниципаль программаның өченче бүлегендә программаны тормышка ашыру өчен кирәкле ресурслар белән тәмин итүнең елларга һәм финанслау чыганаclarына бүленеп нигезләнүе булырга тиеш.

Моннан тыш, бүлек программа чараларын гамәлгә ашыру өчен бюджеттан тыш акчаларны һәм муниципаль берәмлекләр бюджетларын жәлеп итү мөмкинлегенә яисә мөмкин булмауның нигезләнешен һәм әлеге акчаларны жәлеп итү механизмнарын тасвирлауны үз эченә алырга тиеш. Муниципаль программаның дүртенче бүлегенә карата төп таләпләр әлеге тәртипнең 5 бүлегендә бәян ителгән.

Муниципаль программаның бишенче бүлегендә программаны гамәлгә ашырганда барлыкка килергә мөмкин булган социаль, икътисадый һәм экологик нәтижәләрне тасвирлау, муниципаль программаның бюджет нәтижәлелеген бәяләү булырга тиеш.

2.3. Муниципаль программада катнашучылар муниципаль программа проектын алар тарафыннан гамәлгә ашырыла торган төп чараларга (чараларга) һәм (яки) ярдәмче программаларга кагылышлы өлешендә килештереләр. Ярдәмче программаны муниципаль программа проектына кертү бары тик ярдәмче программаның заказчысы вәкиле белән генә килештерүне таләп итә (берничә заказчы вәкиле булганда - ярдәмче программа координаторы белән).

3. Муниципаль программаны тикшерү һәм бәяләү

3.1. Муниципаль программа проектын авыл жирлеге башкарма комитеты, түбәндәгеләрне исәпкә алып, бәяли:

- программа чараларының нигезлелеге, комплексы һәм экологик куркынычсызлыгы, аларны тормышка ашыру сроклары;
- финанслау күләмнәренә нигезле булуы;
- муниципаль программаны тормышка ашыру өчен бюджеттан тыш акчалар жәлеп итү;
- муниципаль программаны тормышка ашыру механизмының нәтижәлелеге;
- тулаем алганда, муниципаль программаның социаль-икътисади нәтижәлелеге, программаны тормышка ашыруның көтелгән соңгы нәтижәләре һәм аның жирлек халкының тормыш сыйфатын бәяләүгә йогынтысы.

3.2. Муниципаль программалар проектлары, аларны бәяләгәннән соң, жирлек башкарма комитеты, кирәк булганда, тиешле махсушаштырылган (билгеле бер өлкәдә махсус белем таләп итә торган мәсьәләләрне тикшерү) һәм бәйсез экспертиза узарга тиеш.

Экспертиза барышында муниципаль программалар проектларының әлеге

тәртиптә каралган таләпләргә туры килүе билгеләнә, кирәк булган очракта, муниципаль программалар проектларын эшләп бетерү буенча тәкъдимнәр формалаштырыла.

Махсуслаштырылган һәм бәйсез экспертиза нәтижәләре муниципаль программа проекты буенча карарны караганда һәм кабул иткәндә исәпкә алына.

4. Муниципаль программаны финанслау

4.1. Расланган муниципаль программалар жирле бюджет һәм бюджеттан тыш чыганаclar хисабына тормышка ашырыла.

4.2. Муниципаль программада федераль һәм республика бюджеты акчалары каралырга мөмкин.

4.3. Муниципаль программаларны гамәлгә ашыру өчен махсус фондлар төзелергә мөмкин. Әлеге фондларга жиберелә торган акча чыганаclarы түбәндәгеләрдән гыйбарәт: предприятиеләр һәм оешмалар карамагында кала торган табыш, жирлекнең бюджет һәм бюджеттан тыш акчалары һәм башкалар.

5. Муниципаль программаны тормышка ашыру белән идарә итү һәм аның үтәлешен контрольдә тоту

5.1. Муниципаль программаны гамәлгә ашыру белән идарә итү формалары һәм методлары муниципаль заказчы тарафыннан билгеләнә.

Программада муниципаль заказчы-координаторның муниципаль программаны гамәлгә ашыру турында мәгълүмат тапшыру сроклары һәм күләмнәре өлешендә үзара хезмәттәшлеге чагылырга тиеш.

Муниципаль программаны тормышка ашыру, гамәлдәге законнар нигезендә, программаның муниципаль заказчысы һәм программа чараларын башкаручы белән төзелгән муниципаль контрактлар (шартнамәләр) нигезендә гамәлгә ашырыла.

5.2. Муниципаль программаны башкаручы, чираттагы финанс елына муниципаль программаны тормышка ашыруга бүлеп бирелә торган финанс чараларын исәпкә алып, ел саен максатчан индикаторларны, программа чараларын тормышка ашыру чыгымнарын, муниципаль программаны тормышка ашыру механизмын һәм аны башкаручыларның составын тәгаенли.

5.3. Муниципаль программага яңа ярдәмче программаларны кертү һәм аларны раслау муниципаль программаларны эшләү һәм гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

5.4. Муниципаль программаларны башкаручылар авыл жирлеге башкарма комитетына программаларны тормышка ашыру һәм финанс чараларын куллануның нәтижәлелеге турында мәгълүмат жиберәләр.

Жыелма хисапка бер ел эчендә үтәлмәгән чаралар турында мәгълүмат кушылырга тиеш.

5.5. Еллык хисап 4 нче кушымтада күрсәтелгән форманы тутырып статистик мәгълүмат һәм түбәндәге бүлекләрдән торган аналитик мәгълүматны үз эченә ала:

- а) хисап чорында ирешелгэн конкрет нәтижэләр;
- б) билгелэнгэн срокларда башкарылган һәм үтәлмәгән (сәбәпләрен күрсәтеп) чаралар исемлеге;
- в) муниципаль программаны гамәлгә ашыру барышына йогынты ясаган факторларны анализлау;
- г) чараларны үтәү өчен бюджет ассигнованиеләреннән һәм башка чаралардан файдалану турында белешмәләр;
- д) муниципаль заказчы тарафыннан муниципаль программага кертелгән үзгәрешләр турында мәгълүмат.

План һәм фактик күрсәткечләр арасында сизелерлек аермалар булган очракта, муниципаль программаларның нәтижәлелеге күрсәткечләренә анализ ясала. Анализ вакытында муниципаль заказчы йогынты ясый алган эчке факторлар да, муниципаль заказчыга бәйле булмаган тышкы факторлар да аерылып билгеләнә.

6. Муниципаль программаларның нәтижәлелеген бәяләү

6.1. Муниципаль программаны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген бәяләү түбәндәгеләр нигезендә башкарыла:

1) тулаем алганда, муниципаль программаның бурычларын үтәү һәм максатларга ирешү дәрәжәсен бәяләү, түбәндә күрсәтелгән 1 таблицадагы формула буенча, муниципаль программаның ирешелгән индикатор күрсәткечләрен пландагы күрсәткечләр белән чагыштырып башкарыла:

$$Сд = 3ф / 3п * 100 \%;$$

монда:

Сд - максатларга ирешү дәрәжәсе (бурычларны хәл итү);

3ф - дәүләт программасы индикаторының (күрсәткеченең) факттагы күрсәткече;

3п - муниципаль программа индикаторының (күрсәткеченең) пландагы әһәмияте (үсеш тенденциясе булган күрсәткечләр (индикаторлар) өчен) яисә

Сд = 3п / 3ф * 100% (үсеш тенденциясе булган индикаторлар (күрсәткечләр) өчен, күрсәткечләренә киметү);

2) планлаштырылган чыгымнарның дәрәжәсе һәм жирле бюджет акчаларын һәм муниципаль программаның ресурслар белән тәмин итүче башка чыганакларын нәтижәле файдалану дәрәжәсе тәңгәллеге- муниципаль программаның тулаем һәм ярдәмче программаларның фактта һәм планда булган финанслау күләмнәренен, һәм ярдәмче программаларның тулаем (төрле дәрәжәге бюджетлар, бюджеттан тыш чыганаклар) барлык ресурс белән тәмин итүче чыганаклардан да фактта һәм планда булган финанслау күләмнәренен тәңгәллеген чагыштырып, түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$Уф = Фф / Фп * 100\%,$$

монда:

Уф - муниципаль программаның (подпрограмманың) төп чараларын тормышка ашыруны финанслау дәрәжәсе;

Фф - муниципаль программа (подпрограмма) чараларын тормышка ашыруга

юнәлдерелгән финанс ресурсларының факттагы күләме;

Фп - тиешле хисап чорына муниципаль программаны (подпрограмманы) тормышка ашыруга финанс ресурсларының план күләме;

3) ярдәмче программаларның төп чараларын башкаруның турыдан-туры нәтижәсе булган факт һәм, һәр елны муниципаль программаны гамәлгә ашыру планнарыннан чыгып, план күрсәткечләрен елларга бүлеп чагыштыру нигезендә муниципаль программаларны гамәлгә ашыру чараларының дәрәжәсе (турыдан-туры көтелгән күрсәткечләргә гамәлгә ашыру нәтижәләре) билгеләнә.

Чираттагы елда муниципаль программаны тормышка ашыра башлаганчы жаваплы башкаручы муниципаль программаның (ярдәмче программаның) һәр күрсәткече (индикаторы) буенча муниципаль программаларны гамәлгә ашыруны характерлый торган түбәндәге күрсәткеч (индикатор) билгеләнеше интервалларын билгели:

- югары дәрәжәдәге нәтижәлелек;
- канәгатьләнәрлек дәрәжәдәге нәтижәлелек;
- канәгатьләнмәслек дәрәжәдәге нәтижәлелек.

Муниципаль программаны нәтижәлелекнең югары дәрәжәсенә кертү максатларында күрсәткечләр (индикатор) интервалының түбәнге чиге күрсәткечнең (индикаторның) тиешле елга 95 процент планлы үсешен билгеләүче күрсәткеч (индикатор) билгеләнеше белән билгеләнә; муниципаль программаны нәтижәлелекнең канәгатьләнәрлек дәрәжәсенә кертү өчен күрсәткечләр (индикатор) интервалының түбәнге чиге күрсәткечнең (индикаторның) тиешле елга 75 процент планлы үсешен билгеләүче күрсәткеч (индикатор) билгеләнешеннән дә ким булмаса тиеш. Муниципаль программа югары дәрәжәдәге нәтижәлелек белән гамәлгә ашырылуы дип санала, әгәр:

муниципаль программаның һәм аның ярдәмче программаларының 95 % һәм аннан да күбрәк күрсәткечләре муниципаль программаны югары нәтижәлелек дәрәжәсенә кертү максатлары өчен кыйммәтләрнең билгеләнгән интервалларына туры килсә;

- муниципаль программаның төп чараларын (Уф) финанслауны гамәлгә ашыру дәрәжәсе кимендә 95% тәшкил итсә, ярдәмче муниципаль программаларның төп чараларын (Уф) финанслау, гамәлгә ашыру дәрәжәсе ким дигәндә 90% тәшкил итсә;

- хисап елына планлаштырылган чараларның кимендә 95% ы тулы күләмдә башкарылганда.

Муниципаль программаны тормышка ашыру канәгатьләнәрлек нәтижәлелек дәрәжәсе буларак билгеләнә, әгәр дә:

- муниципаль программаның һәм аның ярдәмче программаларының югары нәтижәлелек дәрәжәсе планга туры килгән интервал зурлыгының 80% һәм аннан күбрәк күрсәткечләр белән билгеләнсә;

- муниципаль программаның төп чараларын (Уф) финанслауны гамәлгә ашыру дәрәжәсе кимендә 70% тәшкил итсә;

- хисап елында планлаштырылган чараларның кимендә 80% тулы күләмдә үтәлсә.

Әгәр муниципаль программаны гамәлгә ашыру югарыда китерелгән

критерийларга туры килмәсә, аны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеге дәрәжәсе канәгатьләнерлек түгел дип таныла. Муниципаль программаларны гамәлгә ашыру һәм аларның нәтижәлелеген бәяләү барышы турында еллык отчет Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре порталындагы жирлек сайтында урнаштырыла.

6.2. Муниципаль программаларны гамәлгә ашыру мониторингы нәтижәләрен координацияләү һәм алдан карау жирлек башлыгы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

6.3. Жирлек башкарма комитетының күрсәтелгән бәяләү нәтижәләре буенча, элек расланган муниципаль программаның чираттагы финанс елыннан башлап аны туктату яисә үзгәртү кирәклегенә турында, шул исәптән муниципаль программаны гамәлгә ашыруны финанс белән тәмин итүгә бюджет ассигнованиеләре күләмен үзгәртү кирәклегенә турында карар кабул ителергә мөмкин.

6.4. Муниципаль программа параметрларына йогынты ясый торган муниципаль программага үзгәрешләр кертү җаваплы башкаручы инициативасы белән йә жирлек башлыгы йөкләмәләрен үтәү өчен, шул исәптән муниципаль программаларны гамәлгә ашыруны мониторинглау нәтижәләре буенча, әлеге тәртип нигезендә гамәлгә ашырыла.

Татарстан Республикасы
Зей муниципаль районының
Түбән Биш авыл жирлеген
муниципаль программаларын эшләү,
гамәлгә ашыру һәм аларның нәтижеләлеген
бәяләү тәртибенә
1 нче кушымта
Форма N 1

Муниципаль программаны эшләү һәм раслауның
ЭТАПЛАРЫ ҺӘМ СРОКЛАРЫ

Муниципаль программаны эшләү һәм раслау вакытлары	Муниципаль программаны эшләү һәм раслау этаплары
Татарстан Республикасы Зей муниципаль районы Түбән Биш авыл жирлегенә чираттагы финансларны элине бюджет кабул итү элинен алда килгән эл	Муниципаль программа проекттын эзерләү
	Муниципаль программаның проекттын килештерү
	Муниципаль программаның концепция проекттына экспертиза үткөрү, шул исәптән, бәйсез экспертлар белән
Чираттагы финанслар элине Татарстан Республикасы Түбән Биш авыл жирлегенә бюджеттын кабул итү эли	Муниципаль программаны раслау
	Муниципаль программа проекттын эшләү
	Муниципаль программаның проекттын килештерү

	<p>Муниципаль программаның концепция проектына экспертиза үткерү, шул исәптән, бәйсез экспертлар белән</p> <p>Муниципаль программаны раслау</p>
--	---